

Υπόθεση C-60/22

**Σύνοψη της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως κατά το άρθρο 98,
παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου**

Ημερομηνία καταθέσεως:

1 Φεβρουαρίου 2022

Αιτούν δικαστήριο:

Verwaltungsgericht Wiesbaden (Γερμανία)

Ημερομηνία της αποφάσεως του αιτούντος δικαστηρίου:

27 Ιανουαρίου 2022

Προσφεύγων:

UZ

Καθής:

Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας

Αντικείμενο της κύριας δίκης

Δίκαιο προστασίας δεδομένων – Κανονισμός 2016/679 (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων) – Άρθρο 5, παράγραφος 2 – Υποχρέωση λογοδοσίας – Άρθρο 17, παράγραφος 1, στοιχείο δ', και άρθρο 18, παράγραφος 1, στοιχείο β' – Νομιμότητα της επεξεργασίας – Δικαίωμα διαγραφής ή περιορισμού – Χρήση των δεδομένων που έχουν υποβληθεί σε επεξεργασία

Αντικείμενο και νομική βάση της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως

Ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης, άρθρο 267 ΣΛΕΕ

Προδικαστικά ερωτήματα

- 1) Έχει η μη εκπλήρωση ή η παράλειψη εκπληρώσεως ή η πλημμελής εκπλήρωση της υποχρέωσης για λογοδοσία του υπευθύνου επεξεργασίας κατά το άρθρο 5 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την

προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/EK (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων, στο εξής: ΓΚΠΔ), επί παραδείγματι λόγω μη τηρήσεως ή πλημμελούς τηρήσεως αρχείων δραστηριοτήτων επεξεργασίας κατά το άρθρο 30 ΓΚΠΔ ή λόγω ελλείψεως συμφωνίας περί της από κοινού διαδικασίας κατά το άρθρο 26 ΓΚΠΔ, την έννοια ότι η επεξεργασία δεδομένων είναι παράνομη υπό το πρίσμα του άρθρου 17, παράγραφος 1, στοιχείο δ', ΓΚΠΔ και του άρθρου 18, παράγραφος 1, στοιχείο β', ΓΚΠΔ, με αποτέλεσμα να υφίσταται δικαίωμα του υποκειμένου των δεδομένων για διαγραφή ή/και περιορισμό;

- 2) Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο πρώτο ερώτημα: Έχει η ύπαρξη δικαιώματος διαγραφής ή περιορισμού ως αποτέλεσμα, στο πλαίσιο δικαστικής διαδικασίας, να μη λαμβάνονται υπόψη τα δεδομένα που υποβλήθηκαν σε επεξεργασία; Πολλώ δε μάλλον, ισχύει αυτό όταν το υποκείμενο των δεδομένων αντιτίθεται στη χρήση τους κατά τη δικαστική διαδικασία;
- 3) Σε περίπτωση αρνητικής απαντήσεως στο πρώτο ερώτημα: Έχει η παράβαση του άρθρου 5, του άρθρου 30 ή του άρθρου 26 ΓΚΠΔ από τον υπεύθυνο επεξεργασίας ως αποτέλεσμα ότι, αν τεθεί ζήτημα δικαστικής χρήσης της επεξεργασίας δεδομένων, ο εθνικός δικαστής μπορεί να λαμβάνει υπόψη τα δεδομένα μόνον εφόσον το υποκείμενο των δεδομένων συναινεί ρητά στη χρήση τους;

Σχετικές διατάξεις του δικαίου της Ένωσης

Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/EK (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων) (ΕΕ 2016 L 119, σ. 1), αιτιολογική σκέψη 82, άρθρα 5, 9, 17, 18, 26, 30, 94

Οδηγία 2013/32/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με κοινές διαδικασίες για τη χορήγηση και ανάκληση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας (ΕΕ 2013, L 180, σ. 60), αιτιολογική σκέψη 52

Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, άρθρα 7 και 8

Σχετικές διατάξεις του εθνικού δικαίου

Bundesdatenschutzgesetz (ομοσπονδιακός νόμος περί προστασίας δεδομένων, στο εξής: BDSG) (BGBl. I σ. 2097), άρθρο 43, παράγραφος 3

Συνοπτική έκθεση των πραγματικών περιστατικών και της πορείας της διαδικασίας

- 1 Ο προσφεύγων στρέφεται κατά αποφάσεως της Bundesamt für Migration und Flüchtlinge (Ομοσπονδιακής Υπηρεσίας Μετανάστευσης και Προσφύγων, Γερμανία) και ζητεί την αναγνώριση του καθεστώτος πρόσφυγα κατά το άρθρο 3 του Asylgesetz (νόμου περί ασύλου, στο εξής: AsylG). Έρεισμα της αποφάσεως της καθής αποτελεί ο λεγόμενος ηλεκτρονικός φάκελος της ομοσπονδιακής υπηρεσίας στο σύστημα MARIS, ο οποίος διαβιβάζεται στο δικαστήριο μέσω της Elektronische Gerichts- und Verwaltungspostfach (ηλεκτρονικής ταχυδρομικής θυρίδας των δικαστηρίων και της διοίκησης, στο εξής: EGVP) και στο πλαίσιο κοινής διαδικασίας κατά το άρθρο 26. Όσον αφορά τα ερωτήματα σχετικά με την πλήρη διαβίβαση του φακέλου, γίνεται αναφορά σε ερωτήματα που έχουν ήδη υποβληθεί στο Δικαστήριο (υπόθεση C- 564/21).
- 2 Υπάρχουν αμφιβολίες ως προς το αν η καθής τηρεί καν αρχείο των δραστηριοτήτων επεξεργασίας κατά την έννοια του άρθρου 30 του κανονισμού 2016/679 (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων, στο εξής: ΓΚΠΔ) όσον αφορά τον λεγόμενο ηλεκτρονικό φάκελο MARIS, κατά μείζονα δε λόγο αν το αρχείο αυτό είναι πλήρες. Επίσης, δεν υφίσταται συμφωνία ή νομοθετική ρύθμιση κατά την έννοια του άρθρου 26 ΓΚΠΔ όσον αφορά τη διαδικασία ηλεκτρονικής διαβίβασης του φακέλου και τον καθορισμό υπεύθυνου επεξεργασίας στη διαδικασία αυτή. Τα εν λόγω έγγραφα ζητήθηκαν από το αιτούν δικαστήριο στην πορεία της διαδικασίας. Εντούτοις, η καθής αρνήθηκε τη διαβίβαση, μεταξύ άλλων με την αιτιολογία ότι δεν υπήρχε συμφωνία σχετικά με την EGVP κατά το άρθρο 26 ΓΚΠΔ.

Σύντομη έκθεση του σκεπτικού της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως

- 3 Το ζήτημα που ανακύπτει αφορά την ενδεδειγμένη διαχείριση των εν λόγω δεδομένων από τον εθνικό δικαστή, τουλάχιστον σε περίπτωση (τυπικώς) παράνομης επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα του προσφεύγοντος από την καθής, δεδομένου ότι, σύμφωνα με την οδηγία 2013/32, ο ΓΚΠΔ εφαρμόζεται και επί διαδικασίας ασύλου κατά το εθνικό δίκαιο. Ούτε ο Asylgesetz (νόμος περί ασύλου) ούτε ο Verwaltungsgerichtsordnung (κώδικας διοικητικής δικονομίας) περιέχουν σχετικές ρυθμίσεις.
- 4 Σύμφωνα με την αιτιολογική σκέψη 52 της οδηγίας 2013/32, την επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων από τα κράτη μέλη επί διαδικασίας ασύλου διέπει η οδηγία 95/46/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 1995, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών. Σύμφωνα με το άρθρο 94, παράγραφος 1, ΓΚΠΔ, η οδηγία 95/46/EK καταργήθηκε από τις 25 Μαΐου 2018. Ωστόσο, κατά το άρθρο 94, παράγραφος 2, ΓΚΠΔ, οι παραπομπές στην καταργηθείσα οδηγία 95/46 θεωρούνται παραπομπές στον ΓΚΠΔ. Στο ίδιο πνεύμα, ο ΓΚΠΔ

τυγχάνει πλήρους εφαρμογής και επί διαδικασιών για χορήγηση καθεστώτος διεθνούς προστασίας.

- 5 Ήδη η οδηγία 95/46 προέβλεπε τεκμηρίωση της αυτοματοποιημένης επεξεργασίας, τη λεγόμενη κοινοποίηση κατά το άρθρο 18 αυτής. Όπως προκύπτει από το άρθρο 19 της οδηγίας 95/46, το περιεχόμενο της κοινοποίησης αντιστοιχεί, κατ' ουσίαν, στο νυν άρθρο 30 ΓΚΠΔ, ενώ ο νέος αυτός κανόνας αναφέρεται σε όλες τις μορφές επεξεργασίας, επομένως και στα συστήματα αρχείων.
- 6 Υπό το καθεστώς της οδηγίας 95/46, η καθής διέθετε μόνο ένα εντελώς υποτυπώδες αρχείο επεξεργασίας ως κοινοποίηση κατά την έννοια της οδηγίας 95/46 (παλαιό άρθρο 4e BDSG) σε σχέση με τον ηλεκτρονικό φάκελο MARIS. Το τότε αρχείο επεξεργασίας (η κοινοποίηση) δεν περιείχε ειδικές ρυθμίσεις για τη διαχείριση ειδικών κατηγοριών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα κατά το άρθρο 9 ΓΚΠΔ (άρθρο 8 της οδηγίας 95/46). Δεν φαίνεται επίσης να υπάρχουν μέχρι σήμερα τέτοιες ειδικές ρυθμίσεις για τη διαχείριση δεδομένων βάσει του άρθρου 9 και του άρθρου 10 ΓΚΠΔ, καθόσον τα δεδομένα που αφορούν την υγεία και τις θρησκευτικές πεποιθήσεις, όπως και οι ποινικές καταδίκες, καταχωρίζονται γενικώς στον ηλεκτρονικό φάκελο του συστήματος MARIS ως «συνήθη έγγραφα». Πλην της αναμφίβολης τηρήσεως αρχείων πρόσβασης, δεν φαίνεται να υπάρχει ειδική προστασία της ασφάλειας δεδομένων. Ωστόσο, κάθε εξωτερική υπηρεσία της καθής σε όλη τη Γερμανία μπορεί επίσης να έχει πρόσβαση στους φακέλους των αιτούντων άσυλο στους οποίους έχει πρόσβαση η κεντρική υπηρεσία.
- 7 Ιδίως όσον αφορά την τήρηση των αρχείων και την προσκόμιση των φακέλων σε εθνικό δικαστήριο, το αιτούν δικαστήριο εκφράζει σοβαρές αμφιβολίες για το κατά πόσον η καθής τηρεί τις επιταγές του άρθρου 5, παράγραφος 1, ΓΚΠΔ, σε συνδυασμό, επί παραδείγματι, με τα άρθρα 26 και 30 ΓΚΠΔ. Παρά δε την απαίτηση του εθνικού δικαστηρίου, δεν κατατέθηκε το αρχείο των δραστηριοτήτων επεξεργασίας. Ως εκ τούτου, σύμφωνα με την απόφαση του Δικαστηρίου, ο διευθυντής της αρμόδιας υπηρεσίας, ήτοι της καθής, καλείται να καταθέσει στο πλαίσιο της υποχρέωσής του για λογοδοσία κατά το άρθρο 5, παράγραφος 2, ΓΚΠΔ.
- 8 Ωστόσο, πριν από την ακρόαση πρέπει να διευκρινισθεί κατά πόσον η παράλειψη τηρήσεως των υποχρεώσεων που επιβάλλει ο ΓΚΠΔ και ο συνακόλουθος παράνομος χαρακτήρας της επεξεργασίας δεδομένων συνεπάγεται την επιβολή κυρώσεων όπως είναι η διαγραφή των δεδομένων κατά το άρθρο 17, παράγραφος 1, στοιχείο δ', ΓΚΠΔ ή ο περιορισμός της επεξεργασίας κατά το άρθρο 18, παράγραφος 1, στοιχείο β', ΓΚΠΔ. Οι κυρώσεις αυτές επιβάλλονται τουλάχιστον οσάκις αυτό ζητείται από το υποκείμενο των δεδομένων, εν προκειμένω από τον προσφεύγοντα. Τούτο διότι, σε αντίθετη περίπτωση, στο πλαίσιο της δικαστικής διαδικασίας το εθνικό δικαστήριο θα ήταν υποχρεωμένο να συμπράξει σε παράνομη επεξεργασία δεδομένων. Η διοικητική αρχή θα μπορούσε να παραβιάζει διαρκώς τον ΓΚΠΔ, χωρίς να υφίσταται κυρώσεις.

- 9 Σε μια τέτοια περίπτωση, η μόνη που θα μπορούσε να επέμβει θα ήταν η αρχή ελέγχου του άρθρου 58 ΓΚΠΔ. Όμως, ακόμη και η επιβολή προστίμου κατά της Bundesamt für Migration und Flüchtlinge αποκλείεται από το εθνικό δίκαιο. Σύμφωνα με το άρθρο 43, παράγραφος 3, ΓΚΠΔ, το οποίο στηρίζεται στο άρθρο 83, παράγραφος 7, ΓΚΠΔ, κατά διοικητικών αρχών και λοιπών δημοσίων φορέων δεν επιβάλλονται πρόστιμα. Επομένως, δεν παρέχεται κανένα κίνητρο στις αρχές ώστε να πράττουν νομίμως. Αυτό έχει ως συνέπεια τη μη τήρηση των επιταγών της οδηγίας 2013/32, όπως επίσης και του ΓΚΠΔ αυτού καθ'αυτού.
- 10 Το Δικαστήριο έχει αποφανθεί ότι η «κοινοποίηση» (νυν: αρχείο των δραστηριοτήτων επεξεργασίας) πρέπει να είναι πλήρης τη στιγμή της επεξεργασίας και όχι πριν από αυτή (υποθέσεις C-92/09 και C-93/09, απόφαση της 09.11.2011, ECLI:EU:C:2010:662, σκέψεις 95 επ.). Στην υπό κρίση υπόθεση τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα του προσφεύγοντος υποβλήθηκαν σε επεξεργασία από την καθής ήδη από τη στιγμή που ο τελευταίος υπέβαλε την αίτηση ασύλου (στις 7 Μαΐου 2019). Συνεπώς, τουλάχιστον σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου, σε αυτό το χρονικό σημείο θα έπρεπε να υπάρχει πλήρες αρχείο των δραστηριοτήτων επεξεργασίας σε σχέση με τον φάκελο που τηρείται στο σύστημα MARIS (και, κατά συνέπεια, σε σχέση με τον φάκελο της αίτησης ασύλου του προσφεύγοντος). Τούτο όμως δεν συμβαίνει εν προκειμένω.
- 11 Το Δικαστήριο δεν έχει εισέτι αποφανθεί τι ισχύει στην περίπτωση αυτή, ούτε με βάση την οδηγία 95/46 ούτε με βάση τον ΓΚΠΔ. Αν θεωρηθεί λυσιτελής ότι, προκειμένου να μπορούν να αποδείξουν συμμόρφωση προς τον ΓΚΠΔ, ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή ο εκτελών την επεξεργασία θα πρέπει να τηρούν αρχείο των δραστηριοτήτων επεξεργασίας που τελεί υπό την ευθύνη τους (αιτιολογική σκέψη 82 ΓΚΠΔ), ανακύπτει το ζήτημα των συνεπειών που συνεπάγεται η παράλειψη της αρμόδιας υπηρεσίας. Και τούτο διότι στην περίπτωση αυτή δεν μπορεί να υπάρξει συμμόρφωση προς την υποχρέωση λογοδοσίας που επιβάλλει το άρθρο 5 ΓΚΠΔ.
- 12 Πράγματι, το άρθρο 83, παράγραφος 5, στοιχείο α', ΓΚΠΔ προβλέπει ότι οι παραβάσεις του άρθρου 5 επισύρουν διοικητικά πρόστιμα έως 20 000 000 ευρώ. Όμως, όπως ήδη αναφέρθηκε, το άρθρο 43, παράγραφος 3, BSDG προβλέπει ότι η ανωτέρω διάταξη δεν εφαρμόζεται επί ομοσπονδιακών αρχών. Εντούτοις, το άρθρο 17, παράγραφος 1, στοιχείο δ', ΓΚΠΔ προβλέπει ότι τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που υποβλήθηκαν σε παράνομη επεξεργασία, πρέπει να διαγράφονται τουλάχιστον όταν το ζητήσει το υποκείμενο των δεδομένων.
- 13 Η έλλειψη τηρήσεως ή η πλημμελής τήρηση αρχείου των δραστηριοτήτων επεξεργασίας οδηγεί το αιτούν δικαστήριο, τουλάχιστον υπό το πρίσμα του άρθρου 5 ΓΚΠΔ, στη δικανική πεποίθηση ότι πρόκειται περί «τυπικώς» παράνομης επεξεργασίας δεδομένων. Ως εκ τούτου, ανακύπτει το ζήτημα κατά πόσον θα έπρεπε να επιβάλλεται ως κύρωση η διαγραφή ή τουλάχιστον η απαγόρευση χρήσης των δεδομένων στην περίπτωση αυτή για την παράλειψη κατά το άρθρο 5 ΓΚΠΔ σε συνδυασμό με το άρθρο 30 ΓΚΠΔ. Διαφορετικά, η

έλλειψη πιθανών κυρώσεων θα μπορούσε να ματαιώσει την αποτελεσματική εφαρμογή του ΓΚΠΔ.

- 14 Εξάλλου, εξ όσων γνωρίζει το αιτούν δικαστήριο, παραδείγματος χάριν η Γαλλική Δημοκρατία, κατ' εφαρμογή των άρθρων 18 επ. της οδηγίας 95/46, προέβλεψε στο εθνικό δίκαιο ότι στο πλαίσιο δικαστικής διαδικασίας υφίσταται εκ του νόμου αυστηρή απαγόρευση χρήσης των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που δεν έχουν συλλεγεί με κοινοποίηση της αρμόδιας υπηρεσίας στην εποπτική αρχή (CNIL), δεδομένου ότι η χρήση των δεδομένων αυτών δεν είναι σύννομη λόγω ελλείψεως τεκμηριώσεως. Κατά συνέπεια, ήδη στην περίπτωση αυτή επιβλήθηκε τουλάχιστον μία κύρωση, καθόσον απαγορεύτηκε η χρήση και επεξεργασία δεδομένων από το εθνικό δικαστήριο. Υπό το καθεστώς του ΓΚΠΔ, φαίνεται ότι και στην Πορτογαλία και σε άλλα κράτη μέλη η μη τήρηση αρχείου των δραστηριοτήτων επεξεργασίας συνεπάγεται απαγόρευση χρήσης. Μηχανισμός που δεν υφίσταται στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας στο πλαίσιο εφαρμογής της οδηγίας 95/46 και υπό το καθεστώς εφαρμογής του ΓΚΠΔ. Αντιθέτως, εκεί τέθηκε ο θεμέλιος λίθος για «ανοχή» οσάκις δεν πραγματοποιείται κοινοποίηση.
- 15 Και η ηλεκτρονική διαβίβαση του φακέλου και του υπομνήματος της καθής συνιστά επεξεργασία δεδομένων κατά την έννοια του άρθρου 4, σημείο 2, ΓΚΠΔ, στο πλαίσιο της οποίας πρέπει να τηρούνται οι αρχές επεξεργασίας δεδομένων που θέτει το άρθρο 5 ΓΚΠΔ. Ως εκ τούτου, και στο σημείο αυτό εγείρονται αμφιβολίες περί της τυπικής νομιμότητας της επεξεργασίας δεδομένων στο πλαίσιο διαβίβασης του λεγόμενου ηλεκτρονικού φακέλου της ομοσπονδιακής υπηρεσίας και του υπομνήματος της καθής με τον τρόπο που επιλέγεται κάθε φορά. Ούτε σε αυτή την περίπτωση υφίσταται αρχείο των δραστηριοτήτων επεξεργασίας και ρύθμιση περί κοινής αρμοδιότητας. Είναι γεγονός ότι υπάρχει ο κανονισμός της 24.11.2017 για τις γενικές τεχνικές προϋποθέσεις της ηλεκτρονικής δικαιοσύνης και την ειδική ηλεκτρονική θυρίδα των δημοσίων αρχών (BGBl. I σ. 3803, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 6 του νόμου της 5.10.2021, BGBl. I σ. 4607). Ο εν λόγω κανονισμός ρυθμίζει τη διαβίβαση ηλεκτρονικών εγγράφων στα δικαστήρια των ομόσπονδων κρατών και στα ομοσπονδιακά δικαστήρια. Στο πλαίσιο αυτό, οι ανώτατες αρχές της κεντρικής ομοσπονδιακής κυβερνήσεως ή των ομόσπονδων κρατών, οσάκις πρόκειται για δημόσιους φορείς που εμπίπτουν στον τομέα τους, μπορούν να ελέγχουν την ταυτότητα των αρχών ή των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου προκειμένου να τους επιτρέπουν την πρόσβαση στην *Besonderes elektronisches Behördenpostfach* (ειδική θυρίδα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου των αρχών, στο εξής: *BeBPo*). Οι ανώτατες αρχές της κεντρικής ομοσπονδιακής κυβερνήσεως ή των ομόσπονδων κρατών μπορούν επίσης να καθορίζουν από κοινού έναν δημόσιο φορέα για τους τομείς αρμοδιότητάς τους. Ο εν λόγω φορέας δεν προσδιορίζεται. Σε τελική ανάλυση, υπάρχει η λεγόμενη *Bund-Länder-Arbeitsgruppe der Justizministerien* [ομάδα εργασίας των Υπουργείων Δικαιοσύνης της ομοσπονδίας και των ομόσπονδων κρατών] (*Bund-Länder-Kommission für Informationstechnik in der Justiz* [επιτροπή της ομοσπονδίας και των ομόσπονδων κρατών για την τεχνολογία των πληροφοριών στη δικαιοσύνη,

στο εξής: BLK] ως ομάδα εργασίας για τα πρότυπα ΤΠ στη δικαιοσύνη). Δεν είναι γνωστό ούτε τεκμηριωμένο ποια αρχή ή ποιες αρχές είναι αρμόδιες για την υπηρεσία αρχείου της EGVP ή της BeBPos ή και για την απαραίτητη δομή του διακομιστή.

- 16 Επίσης, δεν υφίστανται αντίστοιχες νομοθετικές ή άλλου είδους γραπτές ρυθμίσεις μεταξύ των εθνικών δικαστηρίων και των αρχών, όπως αυτές που απαιτούνται από το άρθρο 26 ΓΚΠΔ για τη ρύθμιση της αρμοδιότητας. Αντίστοιχη εφαρμογή, η οποία να είναι συμβατή με την προστασία δεδομένων, δεν υφίσταται ακόμα και σε ομόσπονδα κράτη που στο πλαίσιο της έννομης τάξης τους έχουν επιλέξει το μοντέλο της από κοινού διαδικασίας. Στον σχετικό κανονισμό του ομόσπονδου κράτους της Έσσης προβλέπεται ότι η ηλεκτρονική ταχυδρομική θυρίδα τηρείται αποκλειστικά και μόνο στους διακομιστές του «κέντρου δεδομένων» των δικαστηρίων, δηλαδή στην Hessische Zentrale für Datenverarbeitung (κεντρική υπηρεσία επεξεργασίας δεδομένων της Έσσης, HZD). Ωστόσο, η HZD δεν αποτελεί τμήμα των δικαστηρίων, καθόσον, στην καλύτερη των περιπτώσεων, ενεργούσα ως ενδιάμεσος φορέας, είναι εκτελών την επεξεργασία κατά το άρθρο 28 ΓΚΠΔ.
- 17 Το αιτούν δικαστήριο γνωρίζει μόνον ότι στη Ρηνανία-Βεστφαλία αρμόδιο για τη διαχείριση και τη λειτουργία του κεντρικού, κοινού για τα ομόσπονδα κράτη, διακομιστή τήρησης του μητρώου S.A.F.E., ως «ενδιάμεσος φορέας», είναι η Landesamt für Datensicherheit [υπηρεσία του ομόσπονδου κράτους για την ασφάλεια δεδομένων]. Η ταυτότητα εισόδου στο σύστημα SAFE πρέπει να παραμένει αμετάβλητη και να χορηγείται άπαξ (βλ. συναφώς SAFE – http://www.egvp.de/Drittprodukte/SAFE_Abbildungsvorschrift_SAFE_ID_Stand_Dez_2014.pdf). Επιπλέον, στην EGVP οι θυρίδες χαρακτηρίζονται με έναν μοναδικό αριθμό ταυτοποίησης (τον λεγόμενο Govello-ID). Εξ όσων γνωρίζει το αιτούν δικαστήριο, οι εν λόγω αριθμοί ταυτοποίησης είναι καταχωρισμένοι σε υπηρεσία αρχείου που τηρείται από το ομόσπονδο κράτος της Βόρειας Ρηνανίας-Βεστφαλίας (στο εξής: IT-NRW). Δεν καθορίζεται ποιος είναι στην πράξη αρμόδιος για τη χορήγηση του Govello-ID σε επίπεδο ένωσης ομόσπονδων κρατών.
- 18 Επίσης, δεν είναι γνωστή ούτε η βάση λειτουργίας της EGVP από πλευράς δικαίου προστασίας δεδομένων. Όσον αφορά το αίτημα σχετικά με τη συμφωνία κατά το άρθρο 26 ΓΚΠΔ, η καθής αρνήθηκε να παράσχει εξηγήσεις συναφώς και να καταθέσει την εν λόγω συμφωνία. Στο πλαίσιο αυτό, αμφισβητείται επίσης κατά πόσον μπορεί να γίνει σύννομη διαβίβαση μέσω της λεγόμενης ειδικής ηλεκτρονικής θυρίδας των αρχών, καθόσον δεν έχουν καθορισθεί οι αρμοδιότητες που προβλέπει το άρθρο 26 ΓΚΠΔ. Το ίδιο συμπέρασμα προκύπτει και υπό το πρίσμα της ασφάλειας των δεδομένων, καθόσον κανένα από τα έγγραφα δεν διαβιβάζεται κρυπτογραφημένο.
- 19 Το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι δεν αποτελεί κρίσιμο στοιχείο το αν σύμφωνα με το ισχύον θετικό δίκαιο πρέπει να γίνεται κρυπτογράφηση από την πηγή μέχρι τον προορισμό (end-to-end) για την ειδική ηλεκτρονική θυρίδα των δικηγόρων.

Τουλάχιστον στο ομόσπονδο κράτος της Έσσης, δεν προβλέπεται κρυπτογράφηση των διαβιβαζόμενων μηνυμάτων μεταξύ του ενδιαμέσου φορέα, της HZD, και του εκάστοτε εθνικού δικαστηρίου –επομένως και του Verwaltungsgericht Wiesbaden.

- 20 Ωστόσο, το ζήτημα αυτό δεν τίθεται στην προκειμένη περίπτωση, δεδομένου ότι η διαδικασία που εφαρμόζεται είναι αντίστοιχη με τη διαδικασία αλληλογραφίας. Όσον αφορά την υπηρεσία ηλεκτρονικού ταχυδρομείου Gmail που παρέχεται μέσω διαδικτύου, το Δικαστήριο έχει αποφανθεί ότι δεν πρόκειται για υπηρεσία επικοινωνιών, δεδομένου ότι δεν περιλαμβάνει πρόσβαση στο διαδίκτυο μη συνιστάμενη εν όλω ή κατά κύριο μέρος στη μεταφορά σημάτων σε δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών και, συνεπώς, δεν αποτελεί «υπηρεσία ηλεκτρονικών επικοινωνιών» (απόφαση της 13ης Ιουνίου 2019, C-193/18, ECLI:EU:C:2019:498). Ως εκ τούτου, ούτε στην περίπτωση της EGVP πρόκειται για υπηρεσία που εμπίπτει στην οδηγία 2002/58/EK (άρθρο 2, παράγραφος 4, ΓΚΠΔ). Επομένως, εφαρμόζεται ο ΓΚΠΔ με συνέπεια η EGVP και η εν συνεχεία διαδικασία καταχώρισης σε αρχείο δραστηριοτήτων επεξεργασίας και οι αρμοδιότητες να πρέπει να συμφωνούνται ως διαδικασία με πλείονες υπεύθυνους επεξεργασίας βάσει του άρθρου 26 ΓΚΠΔ. Τίποτα από τα δύο δεν συμβαίνει εν προκειμένω. Ως εκ τούτου, υφίστανται αμφιβολίες ως προς τη νομιμότητα της διαβίβασης δεδομένων.
- 21 Η EGVP συνιστά διαδικασία των διοικήσεων των δικαστηρίων, οι οποίες υπάγονται στη δεύτερη εξουσία, την εκτελεστική, και της καθής, η οποία επίσης αποτελεί μέρος της εκτελεστικής εξουσίας. Στο πλαίσιο αυτό και προκειμένου να πείσει το αιτούν δικαστήριο, η καθής οφείλει να μεριμνά ώστε η ηλεκτρονική διαδικασία διαβίβασης δεδομένων, όπως είναι τα υπομνήματα και οι φάκελοι, να εναρμονίζεται με τον ΓΚΠΔ.
- 22 Συνεπώς, στο πλαίσιο των δικαιοδοτικών καθηκόντων του, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται πώς πρέπει να γίνεται η διαχείριση των δεδομένων που διαβιβάζονται μέσω του συστήματος EGVP και της λεγόμενης ηλεκτρονικής θυρίδας των αρχών, όταν η διαδικασία της EGVP και η συνδεδεμένη με αυτήν επεξεργασία δεδομένων αυτή καθαυτή δεν συνάδει με τον ΓΚΠΔ.
- 23 Στο πλαίσιο των δικαιοδοτικών καθηκόντων του, το αιτούν δικαστήριο οφείλει να λαμβάνει υπόψη και να εφαρμόζει τον ΓΚΠΔ.
- 24 Δεν ασκεί καμία επιρροή στη νομιμότητα της επεξεργασίας δεδομένων από τη διοίκηση των δικαστηρίων, δεδομένου ότι αυτή υπερβαίνει τα «δικαιοδοτικά καθήκοντα» και ανήκει στη δεύτερη εξουσία, την εκτελεστική. Όμως, το αιτούν δικαστήριο οφείλει να λαμβάνει υπόψη και να τηρεί το ευρωπαϊκό δίκαιο. Οσάκις αυτό παραβιάζεται από τους μετέχοντες στη διαδικασία, είναι σαφές ότι η χρήση δεδομένων από τον εθνικό δικαστή δεν επιτρέπεται, δεδομένου ότι, σε αντίθετη περίπτωση, ο εθνικός δικαστής συμπράττει σε παράνομη επεξεργασία δεδομένων. Στην υπό κρίση περίπτωση τούτο επιτείνεται από το γεγονός ότι, σε σχέση με τη

μέχρι τούδε αλληλογραφία, η καθής σαφώς παραβιάζει (εν γνώση της) επιταγές του ευρωπαϊκού δικαίου.

- 25 Επίσης, σε καμία περίπτωση δεν θα μπορούσε να δικαιολογηθεί η χρήση στο πλαίσιο δικαστικής διαδικασίας εκ μέρους της καθής, δυνάμει του άρθρου 17, παράγραφος 3, στοιχείο ε', ΓΚΠΔ, με σκοπό τη θεμελίωση, άσκηση ή υποστήριξη νομικών αξιώσεων. Είναι γεγονός ότι τα δεδομένα της καθής χρησιμοποιούνται για τη συμμόρφωση προς έννομη υποχρέωση που επιβάλλει την επεξεργασία βάσει του δικαίου της Ένωσης ή του δικαίου κράτους μέλους στο οποίο υπάγεται ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή για την εκπλήρωση καθήκοντος που εκτελείται προς το δημόσιο συμφέρον ή κατά την άσκηση δημόσιας εξουσίας που έχει ανατεθεί στον υπεύθυνο της επεξεργασίας, κατά το άρθρο 17, παράγραφος 3, σημείο β', ΓΚΠΔ. Ωστόσο, κατ' αυτόν τον τρόπο θα νομιμοποιούνταν παράλληλα σε μόνιμη βάση πράξεις που παραβιάζουν τη νομοθεσία περί προστασίας δεδομένων.
- 26 Υπό αυτό το πνεύμα, τα ερωτήματα που υποβλήθηκαν έχουν ιδιαίτερη σημασία όταν πρόκειται για την εφαρμογή του ΓΚΠΔ στο πλαίσιο δικαστικής διαδικασίας. Σε μια τέτοια περίπτωση θα υπονομευόταν ο σκοπός του ΓΚΠΔ, όπως διατυπώνεται στο άρθρο 1, παράγραφος 2, αυτού, ήτοι να προστατεύει θεμελιώδη δικαιώματα και ελευθερίες των φυσικών προσώπων και ειδικότερα το δικαίωμά τους στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.
- 27 Επομένως, τουλάχιστον σε περίπτωση που ήθελε δοθεί αρνητική απάντηση στο πρώτο ερώτημα, θα έπρεπε να απαιτείται διάθεση ή μάλλον ρητή συναίνεση του υποκειμένου των δεδομένων, εν προκειμένω του προσφεύγοντος, η οποία να επιτρέπει τη χρήση των δεδομένων του ενώπιον εθνικού δικαστηρίου, μολονότι αυτά έχουν υποβληθεί σε τυπικώς παράνομη επεξεργασία.
- 28 Τούτο, ωστόσο, θα είχε ως αποτέλεσμα, σε περίπτωση αρνήσεως να μην μπορούν να λαμβάνονται υπόψη (χρησιμοποιούνται) από το εθνικό δικαστήριο δεδομένα που έχουν τύχει επεξεργασίας από την καθής, τα οποία η τελευταία καταθέτει με τη μορφή του λεγόμενου ηλεκτρονικού φακέλου διοικητικής αρχής από το σύστημα MARIS. Μια περαιτέρω συνέπεια θα ήταν ότι, έως την εκ των υστέρων τήρηση των υποχρεώσεων τεκμηρίωσης, θα εξέλειπε η βάση για τη λήψη αποφάσεως. Η αρχική απόφαση της καθής θα έπρεπε να ακυρώνεται πάντα. Η λήψη αποφάσεως επί του αιτηθέντος καθεστώτος ασύλου δεν θα ήταν δυνατή έως την εκ των υστέρων τήρηση των υποχρεώσεων τεκμηρίωσης.